

jevne kmečke zveze, k udeležbi pa so vabljeni vsi kmečki ljudje brez razlike.

Čas in kraj, kjer se bodo tečaji vršili, bodo pravočasno povsod razglašeni na krajevno navaden način.

V mesecu novembru in decembru se bodo vršili tečaji v sledečih krajih:

v Ptuj 26. novembra in 3. decembra;  
pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 28. novembra in 5. decembra;

v Velikih Dolencih 2. in 9. decembra;  
v Konjicah in v Tešanovcih 4. in 11. decembra;

v Ločah pri Poljčanah 7. in 14. decembra;  
v Št. Rupertu nad Laškim 10. in 17. decembra;

v Razkrižju pri Ljutomeru 18. in 21. decembra.

V ostalih krajih se bodo vršili tečaji v mesecih januarju in februarju.

## Po svetu

Molitve za mir 24. novembra. Papež Pij XII. je odredil, kakor smo že v »Slov. gospodarju« obširno poročali, da se zadnja nedelja v novembru porabi za molitve za mir. Duhovniki bodo darovali daritve sv. maše in verniki molili: 1. da se izprosi večni mir in pokoj vsem vernim rajnim, ki so podlegli v sedanji vojni; 2. da se izprosi tolažba in pomoč od Boga: pregnancem, beguncem, ujetnikom in vsem, ki trpijo radi vojne; 3. da se vpostavi na svetu pravičen red in resničen mir. V vseh cerkvah in javnih kapelah se izpostavi presv. Rešnje Telo v javno češčenje od prve župnijske službe božje zjutraj do popoldanske pobožnosti.

Cerkve v baltičkih državah. Ko so boljševiki pridružili ruski državi Estonsko, Letonsko in Litvo, so začeli v teh državah prav tak boj

zoper vero in cerkve, kot so ga prej vodili v Rusiji. Veroizpovedi so izgubile vse pravice. Tudi cerkvene zgradbe so boljševiki zaplenili ter jih proglasili za državno last. Cerkve dajejo državne oblasti v najem. Kdor več plača, dobi cerkvene prostore. Če hočejo verske občine zadržati za božjo službo cerkve, ki so bile zgrajene z ljudskim denarjem, ki so torej njihove, jih morajo od boljševikov odkupiti s plačanjem visoke najemnine. Ker vse občine takih najemnin ne zmagajo, zlasti ne tiste občine, kjer prebiva siromašno delovno ljudstvo, se cerkve ali zaprejo ali porabijo za druge namene. Boljševiki ne dovolijo delavcem niti tiste tolažbe, ki jo daje trpečemu človeku vera. Namesto zemeljskega raja pa jim prirejajo pekel.

## Važno za sezonske delavce

### Za vrnitev delavcev iz Francije

Zveza poljedelskih delavcev v Murški Soboti je poslala na merodajna oblastva vlogo, da se naše delavce, ki se še nahajajo v Franciji in so tam deloma internirani po taboriščih, čimprej spravi domov na državne stroške.

### Vprašanje pošiljanja zasluzka naših delavcev iz Nemčije v domovino

Vse delavce, ki so bili prejšnja leta v Nemčiji na delu, zlasti pa tiste, ki so tam tudi letos, opozarja zveza na sledeče:

1. Delavci, ki so leta 1937., 1938. in 1939. iz kakršnih koli razlogov morali svoj zasluzek pustiti v Nemčiji, bodisi pri svojem delodajalcu, v bankah ali pa pri obmejnih oblastih, naj takoj pišejo na naslov: Amtliche Jugoslawische Reisebüro A. G., Berlin NW 7, Neue Wilhelmstrasse 12-14, ter prosijo, da jim marke pošlje domov. Pri tem je treba navesti točen naslov delodajalca, banke in sedanjega bivališča, kakor tudi znesek, koliko mark se kje nahaja.

2. Tisti delavci pa, ki imajo marke še v Nemčiji, a se sami zdaj nahajajo doma, naj se čimprej javijo Zvezi poljedelskih delavcev v M. Soboti, ki bo potom merodajne oblasti poskrbela, da jim bo denar iz Nemčije odposlan v domovino.

ZPD opozarja vse delavce, ki so v Nemčiji na delu, da pravočasno pred odhodom iz Nemčije v domovino ves svoj odvišni zasluzek, ki ga ne bodo mogli poslati domov, naložijo v



oblasti lastništvo nad Rajskim dolom. Takrat sem ji pisal. Po štiridesetih letih sem se tedaj prvič moral vrniti v življenje, ki ga sovražim.

»Po štiridesetih letih!« je zašepetala Marija, ki jo je starčevo pripovedovanje pretreslo.

»Abraham Linscott je bil moj prijatelj,« je nadaljeval samotar. »Jutri ti bom vse povedal. Zdaj spi! Rotenburg je daleč in boš morala biti spočita, močna.«

Marija bi najraje takoj vse izvedela, a je premagala radovednost. Zavila se je v odejo in legla. V varstvu teh dveh mož bo mogla mirno spati...

Ko se je Marija zjutraj prebudila, je živahno skočila pokonci. Tekla je k starcu, ki je stal naslonjen na bližnje drevo in strmel v daljavo. Oklenila se ga je, skrila glavo na njegovih prsih in zaihtela.

Starac jo je tesno privil k sebi.

»Ko da sem Abraham Linscott!« je drhte zašepetal.

Starac je počakal, da se je Marija izjokala. Nato jo je odvedel k ognju, kjer je Indijanec pripravil zajtrk.

Medtem so vrhovi gora zardeli v žarkih vzhajajočega sonca.

Moža sta položila Marijo na mezga in karavana se je podala na pot. Moža sta šla peš.

Ure so minevale, zrak je postajal bolj in bolj vroč. Zivali so sopihale, moža pa sta še vedno trdno stopala. Marija ni mogla razumeti, odkod jemljeta mož za na-

porno pešačenje, pri katerem nista kazala niti najmanjšega znaka utrujenosti.

16.

Erik že zdaynaj ni imel teže naloge kakor zdaj, ko je iskal sled za Marijo. V gozdu je bilo še lahko, ker so megi puščali vidne sledove. Prvo taborišče je tudi še našel. Potem so postajali sledovi vse bolj nejasni. Nenadoma ga je presenetilo nepričakovano odkritje: našel je sledove dveh mož. Hude skrbi mu je povzročalo vprašanje, kdo sta ta moža? Na skalnatih tleh so tudi ti sledovi izginili. Erik je blodil brez načrta sem ter tja. Nazadnje se na severu prispel do suhe struge, ki se je vse bolj ožila. Nenadoma je zasledil ozko stezo.

Zaslišal je peketanje kopit. Dvignil je glavo in istčasno zagledal lopove, kakor so oni njega opazili. Že so počili prvi strel. Pametni Blisk se je naglo stisnil k steni. Od desne in leve so skalnati drobeci zadevali Erikov obraz. Tudi on je začel streljati na bandite, ki so se skrivali ob robu prepada. Ni zadel, ker so imeli dobro kritje. Blisk je nenadoma visoko skočil, potem pa se zvrnil. Erik je zdrknil iz sedla. Zdal se je začelo divje streljanje. Erik je začutil močen udarec na roki. Prevzemala ga je omotica in omahnil je. Lopovi so od veselja divje zavpili. Prepričani so bili, da je Erik smrtno zadet. Obrnili so konje in naglo odjezdili dalje.

Erik je skočil kvišku. Strel ga je bil samo za hip

Vsi, ki potujete, ne pozabite na

## NOVI VOZNI RED

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znakah). Preprodajalec dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

najbližjih bankah. O vložnem znesku je prositi potrdilo. Vsak delavec naj si skuša pri zgoraj omenjeni Putnikovi pisarni v Berlinu kupiti ček za 10 Rm. To pa zato, ker gotovine ne sme nihče nesti s seboj preko meje. Ta ček bodo delavci lahko pri Putniku v Mariboru zamenjali za dinarje. Nobene gotovine v markah naj nihče ne nosi več s seboj, ker je doma ne bo mogel zamenjati, dočim jo bo iz Nemčije lahko pozneje potem kliringa spravil domov.

Novo blago v manjši vrednosti najbrž ne bo carinjeno, staro ali že rabljeno blago tudi ne, dočim bo za novo blago v večji vrednosti prav gotovo treba plačati carino. Toliko našim delavcem na znanje, da se bodo znali ravnati.

### Zamenjava mark

O zamenjavi mark je ZPD vložila tozadevno prošnjo na pristojno ministrstvo, in sicer že 22. decembra 1939. Na to svojo prošnjo je ZPD dobila od ministrstva pismen nalog, da popiše marke, ki jih delavci še imajo, kar je takoj tudi storila. Zadeva se je potem precej časa zavlačevala, tako da je ZPD morala s še petimi dopisi pospešiti rešitev. Ko je ZPD končno dobila nalog, da naj marke od delavcev pobere in pri Putniku v Mariboru zamenja, je potom časopisov in občinskih uradov obvestila vse delavce, da marke lahko zamenjajo. Marke, ki so jih delavci izročili ZPD, je ista zamenjala prve dni septembra 1940, in sicer po 13.30 din, ker je tozadevna odločba pristojnega ministrstva tako določala. Pozneje je ministrstvo, tudi po prizadevanju ZPD, odredilo, da se morajo marke po 1. oktobru zamenjati po 14.30 din, torej po 1 din dražje kot prej. Ko je ZPD od pristojnega ministrstva prejela tozadevno obvestilo, je takoj zahtevala, da se razlika po 1 din za marke, ki jih je zamenjala v septembru, našim delavcem naknadno izplača. Čim bo ZPD omenjeno razliko prejela, jo bo razdelila prizadetim delavcem.

tudi različne druge oblike zobotrebcev, ki pa nam vse dokazujejo, da so ljudje že od nekdaj smatrali čiščenje zob za bistven del telesnega zdravja.

Najvišji policaj Jugoslavije živi brez dvoma v Bosanski Dubici. Piše se Stojan Čurin ter je občinski stražnik. Mož je vsekakor najvišji policaj v vsej Jugoslaviji, ker ne meri nič manj kot 2.05 metra. Možak navadno visokosti mu ne sega niti do ramen. Čurin je pred vojno živel v Ameriki, kjer si je priharil lepo premoženje. Ko pa je izbruhnila svetovna vojna, se je Čurin brž vpisal med jugoslovanske prostovoljce ter odšel na solunsko fronto. Tukaj pa je bil ranjen. Invalid in bolehen se ni več vrnil v Ameriko, marveč je ostal v Jugoslaviji, kjer si je



# Spominjajmo se v molitvah rajnih! Kratke tedenske novice

Smrt najstarejše župljanke v Razboru pri Slov. Gradcu. Milo so zadoneli zvonovi na gori Sv. Uršule in sporočali žalostno vest, da je zaspala v Gospodu naša najstarejša župljanca Marija Jug, p. d. stara Varjanšekova mama, v 90. letu starosti. Umrla je prvo nedeljo v novembru. Rajna je bila malokdaj bolna, samo vid ji je zadnja leta opešal. Naj ji bo lahka zemljica, sinovom in ostalim sorodnikom pa naše sožalje!

Dva starčka umrla pri Sv. Jurju v Slov. gorah. Dne 4. novembra smo pokopali 81 letnega Konrada Črnčič, bivšega dolgoletnega viničarja, sedaj občinskega reveža, ki ga je smrt rešila trpljenja. Dne 8. novembra smo pa položili k večnemu počitku 75 letnega Jožefa Simoniča, dolgoletnega majarja na raznih posevkih. Nazadnje je bil devet let na žvajkerjevem posestvu. Bil je tudi dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«. Zapustil je žalujočo ženo, dve hčerki in osem vnukov. Po dolgoletnem delu in prestanem trpljenju jima bodi slovenska zemljica lahka — žalujočim pa naše sožalje!

Krščanski mož-tretjerednik umrl. Martijan Zelenko v Novi Krčevini pri Vurbergu se je v zadnjih dneh rožnovenskega meseca preselil v boljše domovino, ki si jo je zaslužil z lepim krščanskim življenjem in s potrpežljivim prenašanjem boleznj, ki ga je že več mesecev pridelala na bolniško posteljo. Radi svoje uglednosti je bil tudi v raznih odborih, tako n. pr. pri občini itd. Naj uživa bogato plačilo za svoje dobrote — ostalim domačim pa naše sožalje!

V spomin vzornemu živinorejcu. Dne 14. novembra je bil v špitališču pri Konjicah ob častni udeležbi pokopan Jurij Zidanšek, posestnik in cerkveni ključar. Pokojnik je gospodaril na posestvu Šrange skozi 54 let. Bil je skrben in varčen gospodar, ki se tudi v časih boljših konjunktur ni spuščal v nepotrebne izdatke. Tako se mu je posrečilo povečati in izboljšati posestvo po nasvetu kmetijskih strokovnjakov. Na gozdi je pazil kakor na zenico svojega očesa, brez najhujše sile ni podrl drevesa. Največjo skrb in brigo pa je posvetil živinoreji, do katere je že od mladosti imel največje veselje. Da bi se živina bolje počutila, je uredil hlev in gnojišče. Gledal je, da je bila živina vedno dobro nakrmijena in negovana. Ni bil od onih živinorejcev, ki skušajo pri krmljenju prištediti, ampak od onih, ki skušajo čimveč krme spraviti skozi živalsko telo. Gledal je na pravočasno košnjo krme, najboljšo seno je spravil za teleta in krave po porodu, otavo pa za krave mlekarice. Krmljenje je stalno nadzoroval in tudi sam oprtal koš in nosil skupaj krmo za polaganje. Jaso je, da je s tem v živinoreji dosegel najlepše uspehe. Ves čas gospodarjenja je držal dobre plemenske bika. Ko je še okrajni zastop nabavil plemenske bikle iz Gornje Štajerske, je tudi njemu zaupal vsakokrat po enega. V zadnjih desetih letih pa sta postala bika originalca »Jokle in »Mihle« na daleč znana in je njuna kri danes razširjena skoro v vseh živinorejskih organizacijah svopšenične pomurske pame. Posebno dobre komade je držal v hlevu tudi

do štiri, pet let za plemenjenje in tako izkoristil dobre lastnosti bika za izboljšanje živinoreje v svojem okolišju. Omeniti je treba, da je Jurij Zidanšek v letih pred svetovno vojno vzgajal tudi krasne plemenske kobile, od katerih je dobival diplome in odlikovanja. Tedaj je sejal veliko lucerne, medtem ko je za govedo po lapornatih in strmih legah svojega posestva imel med skromno travico razširjeno esparzeto, ki tukaj dobro uspeva. Veselje do živine je bila glavna poteza njegove miselnosti. To veselje je skušal prenesti tudi na otroke, ki jih je včasih za nagrado, včasih za tolažbo vodil v hlev, razkazujoč lepa teleta in vzbujal zanimanje za lepo živino in nje dobro nego. Toliko je visel na lepi živini, da je zadnja njegova pot, ko je že komaj hodil, bila v hlev. Večkrat mi je rekel: »Kako rad bi jaz živinorejcem povedal, naj živine ne trpinčijo in ne tepejo ter da naj lepo ravnaajo z njo. Živina je hvaležna.« Ko je njegov sin, načelnik v p. g. inž. Josip Zidanšek pri nekem predavanju v bližnji vprašal poslušalce, o čem naj govori, so mu poslušalci rekli: »Povejte nam, kako vaš oče gospodaril!« Na takem glasu je bil pri narodu rajni Jurij Zidanšek kot preudaren gospodar in odličen živinorejec. Tak vzoren živinorejec zasluži, da se ga spomnimo v našem listu, katerega naročnik je bil nad 50 let. Vsi, ki smo ga poznali, se bomo radi spominjali te močne kmečke osebnosti, a živinorejci ga bomo ohranili v spominu kot svojega vzornika in mu skušali slediti v izboljšanju naše živinoreje. — Rajni naj počiva v miru, žalujočim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Smrt zavednega moža. V Markečici v župniji Čadram je 13. novembra po kratki bolezni umrl Anton Kolar, p. d. Vouk. Pokojnik je bil dober gospodar, zavedan katoličan, politično vedno ob strani slovenske krščanske stranke ter je bil tudi dolgo let občinski odbornik. Pokopan je bil ob obilni udeležbi ljudstva in celotnega občinskega odbora 15. novembra na farnem pokopališču v Čadramu. Ob odprtem grobu se je v imenu vseh v zelo ganljivih besedah od pokojnika poslovil g. duhovni svetnik Franc Hohnjec, župnik v Čadramu. Staremu zvestemu naročniku »Slov. gospodarja« želimo večni mir in pokoj, preostalamo, ki jih je smrt pokojnika hudo zadela, pa izrekamo naše sožalje!

Smrt uglednega cerkvenega ključarja. Na martinovo, 11. novembra, so se hitro po pogrebu Antona Zemljica, kmeta iz Radenc, zopet oglašili zvonovi pri Kapeli in naznanjali župljanom žalostno vest, da se je nepričakovano poslovil od njih Jakob Bratkovič iz ugledne hiše Bratkovičeve v Turjancih, ki je dala lavantinski škofiji tudi izvrstnega g. duhovnika Franca Bratkoviča, bivšega župnika pri Negovi, sedaj v pokopju istotam. Da je to stara, globoko verna, krščanska družina, priča že to, da je bil oče sedaj umrlega nič manj ko 45 let cerkveni ključar, po njegovi smrti leta 1913. pa so to častno službo župljani z g. župnikom vred zaupali sinu Jakobu Bratkoviču, ki je to službo nadvse vestno opravljal do smrti. Komaj pred petimi tedni je še

Uradna preiskava je dognala, da so pri prvem napadu na Bitolj sodelovala italijanska letala. Italijanska vlada se je pri naši vladi opravičila, ker da so prišla njihova letala nad Bitolj nenamoma in po pomoti. Italija je pripravljena plačati nastalo škodo.

Tuja letala so priletela 17. novembra okrog štiri zjutraj nad Bitolj in Kišovo. Radi naše protiletalske obrambe so odvrгла bombe samo v okolici Kiševa. Človeških žrtev ni bilo.

V Črni gori se je zaletelo neko angleško letalo v pečine in se razbilo. Naši kmetje in oblastva so našla razvaline in štiri mrtve Angleže.

Bolgarski kralj Boris je bil te dni v avdienci pri kanclerju Hitlerju. — V Sofiji je italijanski poslanik sprejel prof. Cankova. Zadržala sta se dalj časa v razgovoru.

Pri Salzburgu so se sestali Hitler in sunanji ministri Nemčije, Italije in Španije.

O skupnem vojnem vodstvu glede položaja na Grškem so se vršila v Inostu posvetovanja med nemškim maršalom Keitelom in italijanskim maršalom Badoglio.

Na obletnico sankcij proti Italiji je v ponedeljek imel daljši govor Mussolini.

Romunski ministri predsednik general Antonescu se je mučil sredi minulega tedna v spremstvu zunanjšega ministra v Rimu pri Mussoliniju in italijanskem zunanjem ministru. Antonescu je bil tudi v avdienci pri kralju in papežu. General Antonescu bo obiskal v bližnji bodočnosti tudi še Berlin.

Romunija je izvedla z zakonom od 15. novembra demobilizacijo celokupne vojske na kopnem, na morju in v zraku. — Prav tako je izšla v Romuniji odredba, da sme vlada zasedati vsa stanovanja, to se pravi, da se noben prebivalec ne more protiviti, če mu oblast naseli v stanovanje po potrebi prizadete, ki so ostali brez strehe.

V francoski pokrajini Lorena, katero so zasedli Nemci, so dobili Francozi in francosko govoreči tuje izbiro, ali se preselijo v Francijo ali na Poljsko.

Egiptvskega ministrskega predsednika Hasana Sabri pašo je smrtno zadela 14. novembra kap v parlamentu, ko je čital prestolni govor kralja Faruka ob priliki otvoritve zasedanja parlamenta.

Iz nekoga mehškega pristanišča so odšle štiri nemške trgovske ladje, napolnjene z živežem. Tri so se kmalu vrnile nazaj v pristanišče, četrto pa je nemška posadka sama potopila. Vznenmirjali so jih angleški rušilci, ki tam križarijo.

V ameriških političnih krogih izjavljajo, da bo prišlo prej ali slej do prekinitve odnošajev med Združenimi državami in Nemčijo.

Slam, Anglija in Zedinjene države so tik pred sporazumom, s katerim se omenjene države vežejo na skupno sodelovanje proti Japoniki.

Kitajske neredne čete so prekoračile 15. novembra mejo francoske Indokine in so prodrele 90 km daleč. Francoske vojske sile so prisilile te kitajske neredne čete k umiku.

s težavo dobil službo občinskega stražnika z nekaj sto dinarji mesečne plače.

115 let stari Črnogorec še z zobmi tare orehe. Najstarejši Črnogorec je najbrž Petruš Jovčević, ki šteje zdaj že 115 pomladi. Veliko večino svojega življenja je preživel kot pastir po gorskih samotah, zaradi česar tudi zdaj ne ljubi družine. Vkljub visoki starosti najrajši kar sam hodi okoli, čeprav je že močno gluhi in tudi vidi že slabo. Zato pa ima imenitne zobe, ki so tako trdni, da še danes z njimi kot 115 letni starček z lahkoto tare najtrše orehe. Zobozdravniki take zobe lahko le občudujejo, privoščijo jih pa najbrž nikomur.

5.20 m visoka koruza je zrastle v vasi Sikičevci v okolici Sremske Mi-

omotil, a on je obležal, da bi nasprotniké speljal. Rana je bila sicer precej grda, a to ga ni oviralo v nadaljnji ježi. Blisk je stal poleg njega. Na vratu je imel rano, ki je precej močno krvavela. Erik jo je skrbno zavezal.

Mladič je izgubil dragocene trenutke, toda ne brez uspeha. Zdaj je našel Marijino sled: lopovi gotovó zasledujejo njo. Previdno je nadaljeval pot.

Ožina je bila dolga in preden je Erik prispel do konca, ga je zalotila noč. Če ni hotel zabloditi, je moral prenočiti tu.

Pod neko skalo je našel primeren prostor. Blisku je dal zadnji obrok ovsu. Zase ni imel ničesar. Sklenil je, da bo ustrelil divjega zajca in ga spekel na ognju. Pogledal je samokres: prazen je bil. V boju z banditi je bil izstrelil vse naboje. Zdaj je bil tako rekoč brez orožja.

Noč je počasi potekala. Erika je bolela rana, mučil ga je glad in mraz in ni mogel spati. Mislil je na Marijo, na nevarnost, ki ji preti, in je nestrpnó pričakoval jutro.

Ko je zjutraj jezdil iz ožine in iskal sled za banditi, je na jezo in žalost ugotovil, da niso prenočevali, ampak jezdili dalje brez oddiha. Tako je razdalja med njim in lopovi narasla. To pa ga ni potrló. V naglem diru se je pognal za lopovi.

17.

Marija je opazila, da starce venomer išče neko stozo, potem pa gre dalje majaje z glavo. Nazadnje se je ustavil v ozki dolini.

»Tu je taborila karavana zlatokopov,« je dejal. »Zdaj že ni nobenega sledu.«

»Ali je bil tudi Abraham Linscott zlatokop?« je vprašala Marija.

Stari je preslišal vprašanje in tiho nadaljeval:

»Seveda ne more biti sledu. Saj je bilo pred štiridesetimi leti.«

Pod orjaškimi smrekami so se utaborili. Indijanec je zanetil ogenj. Ko so poskrbeli za mezge, so posedli okrog ognja in povžili skromno večerjo. Potem je dejal stari Lavrencij:

»Marija, zdaj ti bom povedal, kako sem živel s tvojim dedom in kako je on umrl.«

»Oprostite, da prej nekaj pripomnim!« se je oglašila Marija. »Jaz ne razumem vsega. Včasih govorite v nekem tujem jeziku.«

»Da,« je odgovoril starce. »Jaz sem Nemec. Doma se nisem počutil dobro, ker nisem hotel ostati kmet. Mikal me je novi svet, o katerem sem slišal, da je bogat na zlatu. V Nemčijo so prišle vesti o bogatih zlatih poljih v Kaliforniji. Nisem vzdržal dalje. Poslovil sem se od staršev, bratov, sester, prodal svoj del posestva in se podal v Ameriko. Prišel sem v Kolorado. Tu sem se pridružil trumi zlatokopov, ki so bili namenjeni čez Nevado v Kalifornijo. To so bili ljudje od vseh vetrov. Nekateri so še žene privedli s seboj. Med njimi so bili: Amerikanci, polkroveži, Mehikanci, Francozi, Italijani in